

SIMONA POPESCU

În copilărie, Simona se dădea în vânt după citit. Păcat că nu există pe lume și meseria de cititor, se gândea ea. Cea mai apropiată îndeletnicire de cea a cititului este scrisul, așa că, până la urmă, soarta a vrut ca ea să se facă scriitoare, iar Simona a devenit, pe copertile propriilor cărți, Simona Popescu. Despre ce scrie ea? Pe scurt: despre copilărie (în romanul *Exuvii*), despre adolescență (în *Juventus și alte poeme*), despre vis (în *Noapte sau zi*), despre suprarealism (în *Salvarea speciei și în Clasa. Critificțiune cu Gellu Naum*), despre poezie (în *Lucrări în verde*), despre tot felul (în *Volubilis și-n alte locuri*). Împreună cu prietenii ei mai tineri, încă studenți, a scris și un roman mai ciudat, *Rubik*. Cubul Rubik e o jucărie interesantă. Literatura e o jucărie interesantă, ar continua ea, parafrazându-l pe unul dintre scriitorii ei favoriți, Vladimir Nabokov. Cui nu-i plac jucăriile?

Împreună cu prietenii ei mai tineri, încă studenți, a scris și un roman mai ciudat, *Rubik*. Cubul Rubik e o jucărie interesantă. Literatura e o jucărie interesantă, ar continua ea, parafrazându-l pe unul dintre scriitorii ei favoriți, Vladimir Nabokov. Cui nu-i plac jucăriile?

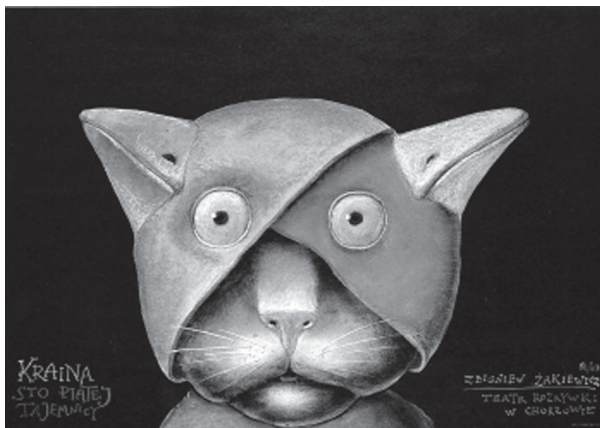
Leagănul pisicii

Dragă Danda, Când eu aveam 12 ani, cam cât ai tu acum, dintre toate distracțiile, cel mai grozav mi se părea cititul. Distracție, da!, să nu crezi că m-a luat gura pe dinainte și nici nu te grăbi să mă compătimentești, de parcă nu ar fi fost altele! Erau acolo, în citit vreau să zic, și jocuri, era și conversație, era și umor, era și provocare (ca la jocul adevărului), erau și scene, ca într-un film (imaginile le inventam eu), erau și prieteni, erau și nesuferiții ăia care dau sare și piper lumii, erau tot felul. Și nu mă mai lua cu „așa era pe vremea aia, comunistă!”, că nu despre asta e vorba.

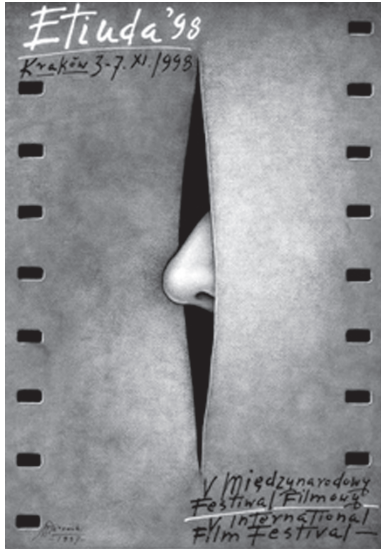
Eu, când mă uit la unii copii care nu citesc nimic, nu dau vina pe vremuri.

Așa sunt ei. Poate o să le treacă. Cum deschizi tu computerul dimineața, uneori chiar înainte să te speli pe față, așa deschideam eu cartea. Nu pentru că eram vreo studioasă sau vreo tocilară. Și ca să lămurim o dată pentru totdeauna povestea asta: tocilarul e cineva care citește pentru alții, pentru profesor, pentru notă. Seamănă doar pe dinafară

cu cel/cea care, iubind cartea, citește doar pentru sine (de plăcere, fără scop, degeaba, dacă vrei – dar acest „degeaba” are un miez foarte dulce, pe care și tu, deja, îl cunoști). Cărțile pe care le doream și cu care îmi făceam de lucru toată ziua nu aveau nicio legătură cu școala. Dimpotrivă, așa zice. Te rog să înțelegi bine acest „dimpotrivă”.

Terenul celor 105 mistere, Stasys Eidrigevicius

Studiu, Mieczysław Górowski

Dar mai era ceva: dacă mă vedea mama cu cartea în mână, nu mă mai pune să spăl vasele, să mătur, nu mă mai trimitea la cumpărături sau nu mă obliga să fac ordine în dulap ori să ies afară la aer, la joacă. Tare mă plictiseau lucrurile astea, chiar și ieșitul „la aer”. Și-apoi se chema că fac ceva, nici mie nu-mi plăceau oamenii care doar taie frunze la câini – ba chiar câte nu făceam, că, știi și tu, cititul nu e niciodată doar citit, e mult mai mult! De fapt, eu nu stăteam așa, ca să mă aflu-n treabă: întinsă pe pat, pe covor sau încolăcită în fotoliu, cu gândul aiurea, uneori cu privirea pierdută în tavan, pe fereastră, „în gol”, uitând de carte, câte nu se întâmplau cu mine! „Golul” ăla nu era deloc gol, știi și tu cum se animă, cum devine inversul găurii negre despre care ai aflat deja câte ceva. Dacă gaura neagră înghite tot, absoarbe tot, consumă tot și duce la nimic, „golul” de care vorbesc scoate lucruri din nimic, îți dă... totul! Țineam cartea pe genunchi, în poală, sub fața mea sprijinită în palme, deasupra feței, până mă dureau brațele. Timpurile se buclau, lumile se buclau. Nu i-am înțeles niciodată pe cei care spun că, atunci când citesc o carte, se mută cu totul acolo. Ceea ce mi se părea grozav nu era atât povestea în care te puteai vâri uitând de tine, cât ciudățenia posibilității de a trăi în trei lumi deodată – cea reală, cea a cărții și cea de-a treia, numai a mea, ca o deltă în care cele două fluvii – al cărții și al realității – se întâlneau într-o nouă „formațiune”. Priveam curgerea imaginilor una într-alta, la nesfârșit. Le vedeam cu cele două perechi de ochi deodată: ochii deschiși și ochii minții.

Mă uitam la... Imaginație – acest neobosit, imprezizibil *Transformer* care e în fața ta și înăuntrul tău. Ești tu, Imaginația! Tu ești!

Ai jucat vreodată *Sforile? Leagănul pisicii*, cum îi spun englezii, *Cat's cradle*. (Culmea e că așa se numea un roman din biblioteca de la Codlea: nu înțelegeam deloc titlul, mi se părea absurd pentru un simplu roman de dragoste.) Ai o sfoară, îi legi capetele, o întinzi pe cele două palme puse în paralel, ancorând-o de degetele mari, ridicate, și de cele mijlocii. Așa. Altcineva prinde cu arătătoarele și degetele mari sfoara întinsă, o preia din mâinile tale cu o mișcare rapidă care împletește firele și le creează un model pe mâinile lui/ei. E rândul tău să muți „leagănul” din nou pe mâinile tale. Și tot așa. Cititul e... „leagănul” ăsta. La un capăt ești tu, la celălalt Lumea (din carte și din afara ei). Între voi, sforile de aer. Dar aerul nu e niciodată doar aer, aerul e plin, o!, dacă l-ai putea vedea... Despre AER însă, altădată...

Să-ți mai spun că, de cele mai multe ori, cititul era doar un pretext pentru ca să privesc – cu ochii în plin gol – la tot acest film, fără cap și coadă, în care apăreau cele „știute” alături de lucruri „străine”, persoane, obiecte, situații niciodată întâlnite cu adevărat. Cum e posibil? De unde vin? E cam ca în vis, gândește-te puțin!

Și mai era cititul un fel de odihnă vie, de lânzeală dulce, de pisică. Leagănul pisicii... Cititul nu e niciodată doar citit...

Care-i faza cu cititul?, antologie coordonată de Liviu Papadima, Editura Art, 2010.

Portier din Coasta de Azur, Hubert Hilscher